

gospodarske, obertniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pōli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 fl. 60 kr., za pol leta 1 fl. 80 kr., za četrt leta 90 kr. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 fl. 20, za pol leta 2 fl. 10 kr., za četrt leta 1 fl. 5 kr. nov. dn.

V Ljubljani v sredo 10. avgusta 1859.

Pa smo le spet nekaj prav abotnega zvedili!

Nedavnej se pogovarjava z nekim dobro znanim gospodom iz N— čez to in uno o kmetijskih zadevah, kar me vpraša: ali smo že slišali, kaj pravijo ljudje na kmetih, zakaj je letos toliko červa na polji?

Bo pa že kakošna prav debela — mu odgovorimo — slišali pa je še nismo.

Pogostoma se sliši — nam reče zdaj prijatelj — pri nas govorica, da je letos zato toliko červa po njivah in senožetih, — „ker so mogli lani ljudje kebre nabirati in pokončevati. Bog nas je za to štrafal, ker kebre so Božja stvar“.

Ni mogoče, da bi naši ljudje kaj takega neumnega mislili — zavrnem gospoda iz N—, in oba se smejava na glas, da so naji memogredejoči ljudje gledali, kaj da imava.

To ni mogoče — še enkrat besedo poprimem — da bi naši ljudje, ki so vendar dosti prebrisane glave, tako neumnost verjeli!

Da! ravno prebrisana glava kakega lenúha, kteremu je lani nadležno bilo po gosposkinem ukazu kebre nabirati, si je izmislila to traparijo, in abotnih ljudi se ne manjka, kateri jo berž verjamejo. Eden jo natveze potem družemu, drugi tretjemu in tako se razširi kmali taka reč, ki je vsem takim voda na njih mlin, kateri raji roke križem derže in kebre gledajo, kako se pasejo po drevji, kakor da bi nabirali in pokončevali gerde požerúhe.

Res, da so kebre Božja stvar kakor je vsaka druga na svetu, al za tega voljo ima vendar človek pravico, pokončevati take stvari, ktere so mu škodljive. Zakaj pa streljate volkove? zakaj pokončujete gosence na drevji in na repi, bolhe na zelji, miši v shrambah? Zakaj se ne daste ušim snesti? zakaj lovite šurke po kuhinjah? itd.

Zagovarjanje lenobe in nemarnosti s takimi pretezami ni piškavega oreha vredno, in verjeti morejo kaj takega le taki, od katerih se pravi „Bog daj norcom pamet!“

Če bi se nam prederzno ne zdelo po izgledu nekterih ljudi Gospoda nebes in zemlje v vsako betvo mešati in voljo Njegovo zdaj tako zdaj drugače obračati po naših mislih, bi raji in veliko bolj po pravici rekli, da ravno za tega voljo vas Bog štrafuje s červi, ker niste dosti ubogali postave, ki vam je lani ukazovala škodljive kebre pokončevati, ki so zaredili na milijone červov, ktere je letošnja mehka zima vse pri življenji ohranila. In te štrafenge še tudi prihodnje leto ne bo konec, ako letošnje jesen, ko bote ozimini orali, ne bote prav pridno za plugom červov poberali, pa ravno tako delali tudi prihodnje spomlad, ko bote zemljo obračali za jaro žito; zakaj červ ostane 3 leta v zemlji, preden sleče svojo srajco in se prelevi v kebra!

Pa že ga slišimo, da nam ta in uni zabavljivo odgovarja: „Pojte se solit s svojo učenostjo! Kaj pač to pomaga, če nabere tudi 2 ali 3 mernike kebrov, jih ostane še zmiraj več“.

Res je, da vseh kebrov nikoli človeška moč pokončati

ne more, al če jih naberaš ti 2 mernika, tvoj sosed tudi 2° tretji spet 2 in tako v tvoji vasi vsak po 2, in dela vsaka vas tako in kmetovavci vseh mest tako, se bo nabralo v vsaki deželi tavžent in tavžent mernikov, in kolikor več se jih nabere, toliko manj bo škode. Če ti toča pobije dve njivi, boš vendar še vesel, da ti ni pobila še ostalih pet, ki jih morebiti še imaš. Ali ne? In taka je tudi s kebre in njih červi. En milijon kebrov več škode stori kakor le pol milijona. Če ti pa za to ni nič mar: ali imaš manj ali več škode — se vé da potem so vsi sveti in vse dobre besede le bob v steno.

Leta 1857 so v Tiroljih v eni sami dolini (ciljski dolini) kmetje nabrali 104 stárov kebrov; kebre enega stára so šteli in po številu jim je rajtenga dala, da so z omenjenimi 104 stari pokončali en milijon sto in štiri-deset tavžent in osem sto kebrov.

Pomislite zdaj, da ena sama babica zleže 40 do 50 jajic, iz katerih se izvali ravno toliko červov — in postavimo, da med pokončanimi kebre je bilo le polmilijona babic, tedaj so pridni Tiroljci pokončali 20 do 25 milijonov červov.

Prijatelj! če znaš toliko šteti, da en milijon je tavžentkrat tavžent, boš pač lahko rajtengo naredil, koliko žita, trave in družih sadežev so si oteli marljivi Tiroljci.

Al vsak mora svoje storiti, potem „zrase iz malega veliko“. Zato je postave potreba, da ukazuje, kaj ima vsak storiti. In postava se mora oestro spolnovati, lenúhi spodobno pokoriti. Taka je s kebre, taka pa tudi z gosencami. Postava le na papirji je meh brez moke.

Treba bi tedaj bilo, da bi kmetijska družba nasvetovala sl. deželnemu poglavarstvu, da kakor je postava dana za nabiranje kebrov, bi se mogla tudi postaviti za nabiranje červov med oranjem letošnje jeseni in prihodnje spomladi.

Pridnim gospodarjem ne bo treba dvakrat tega reči; sami bojo storili kar jim njih lastni prid vелеva. Otroci njih ali pa najeti ljudje bojo šli z jerbasom za plugom in poberali červe; kdor jih več uabere, naj se mu dá kakošna darilo za to. Nečimerne ljudi je treba siliti v njih lastni prid, in to je toliko več potreba, kar en nemarnež deset pridnim vniči njih trud.

Zadušljivi zrak v štirnah in sèkretih sila nevaren.

„Novičar“ pripoveduje v današnjem listu iz Ljubljane grozno novico, ki se je pripetila 3. dan t. m., da so 4 možje v globoko sèkretno jamo se podavši zaporedoma naglo smert storili.

Enaka nesreča se je 4 tedne pred primerila v Benesovem na Českem. Neki gospodar je namreč dal štirno čediti, ki že več let ni bila za nobeno rabo in je tedaj zmiraj terdno zadelana stala. Tesarsk mojster spusti lojtro v štirno, ki je bila le 2 sežnja glockoka, in se podá potem po nji doli. Komaj pride doli, pade z lojtre, kar gori